

és vér buboréka" (100. o.). E két folyamatnak mintegy az ötvözeteként születik meg Adam pajzsa, melyre életének eseményei vésődnek fel. A pajzs vésetei eleve adottak (elrendeltek?): „nem térhetnek ki a különös események elől, amelyek kinek-kinek a pajzsára vannak vésve, ahova már felkerültek a városok térképei, amelyekben megfordulnak majd, minden egyes nappal elragadva az óceán végtelenségéből egy darabka szárazulatot, amely így megkövesülvén épül be még egy elmúló nap rétegei közé" (72. o.). Minden ember saját pajzsán hordozza életének végzetét. Az ember vagy az ábrázolt események szemlélőjévé, vagy pedig megelőjévé válik. Stevan és Adam élete ennek a két lehetőségnek a megvalósulása. Nem véletlen, hogy míg Adam neve a héber, addig Stevan (István) a görög tradícióhoz kapcsolható. Adam Vasić élete tulajdonképpen a saját pajzsán ábrázolt történeseknek a tudatos megélése (ezt fejezi ki például a kavicsok gyűjtése az akváriumban), egészen addig a pillanatig, amikor már a pajzs széléről tekint vissza eddigi életére: „Adam valahára ott találta magát a sejtett jövőben. Nem volt többé semmi ennek előtte és ennek utána. Csak az üres szobát csapdosó óceán sötét végtelensége. Peremére érkezett a pajzsak, amelyre már minden jelenet felkerült.” Élete akkor teljesedik be, amikor neki-vág a végtelen tengernek.

Miért kell Akhilleusznek pajzs? Azért, hogy arra emlékeztesse, amit át kell élnie. Élete ugyanabban a horizontban értelmezhető, mint minden más halandóé: egy ideig ő hordozza a pajzsot, de végül a pajzsos fogják őt hordozni.

Fekete Anna Folyó Görögországban

Kipróbálja a folyó a hidat,
hisz nem rest, ő is fiatal,
felfrissült a szélben, a csapongó
márciusban, folyik, csobog-
csobog, végigbeszéli a napokat.
Tiszta, könnyű, hatalmas.
Mint féltékeny, öreg szeretők,
olvadó hegyek figyelik:
– Kicsi Phyllis, hova
csavarogsz? Nem félsz
nekünk nemet mondani!?